

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae

Schnorrenberg, Anno

Coloniae, 1740

Tiulus III. De Magistris, & ne aliquid exigatur pro licentiâ docendi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62040](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62040)

TITULUS TERTIUS.

D E

Magistris, & ne aliquid exigatur pro Licentia docendi.

Alia pretii exactio, quæ speciem Simonix habet, est, quando pro licentiâ docendi petitur pretium, unde propter materix connexionem titulo de simonia, præsentem subjiciendum duximus.

Quæres primo: quinam appellantur Magistri?

ꝛ. Illi, qui gradum, & insignia doctoralia legitimè sunt consecuti; Magister & Doctor Synonima sunt, quamvis hodiernus usus Theologis, Jurisconsultis & medicis titulum Doctoratus, Magisterii autem solis Philosophis & artium Professoribus attribuat.

Quæres secundo: quanta Magistrorum necessitas?

ꝛ. In qualibet Cathedrali & Collegiata de Jure constituendi sunt Magistri, qui Grammaticam & Theologiam doceant, ac clericos in eis, quæ ad animam pertinent, solerter instruant. *Cap. quoniam. 1. cap. prohibens. 2. cap. quia. 4. hoc tit. quæ innovata sunt à Trident. sess. 5. de Reform. cap. 1. & sess. 23. de Reform. cap. 18.*

Quæres tertio: An pro doctiõne vel licentiâ docendi aliquid temporale recipere sit licitum?

ꝛ. Dare vel accipere pretium pro

concessiõne licentiæ vel facultatis docendi, aut pro ipsa Doctiõne, non est simonia; actus enim docendi non est res Sacra, nec actus potestatis spiritualis vel supernaturalis, pro quo pretium dari vel recipi nequit. Attamen Canones præcipiunt, ut in Cathedralibus & Collegiatis Ecclesiis constituantur Magistri, qui pauperes Clericos gratis doceant, illis præbendâ pro stipendio assignata. *Cit. cap. quoniam. & Trident. loc. cit. pro licentiâ docendi nihil exigi, vel promitti debet, exactum etiam non obstante quâlibet consuetudine restituendum est. Cap. 2. & 3. h. tit.*

Quæres quarto: quæ pœnæ pro licentiâ docendi aliquid exigentium?

ꝛ. In *Cap. quoniam. 1. h. tit.* statuitur, ut pro licentiâ docendi nullus pretium exigat, qui autem contra hoc venire præsumpserit, ab Ecclesiastico fiat beneficio alienus, dignum quippe videtur, ut in Ecclesia fructum sui laboris non habeat, qui cupiditate animi, dum vendit docendi licentiâ, Ecclesiasticum profectum nititur impedire. In *Cap. quanto. 3. h. tit.* ita loquitur Alexand. III. dignos esse animadversione censemus, qui nomen Magistri Scholarum & dignitatem assumunt, &

Eeee 3 sine

sine certo pretio Ecclesiasticis viris, docendi alios licentiam non impendunt. Cum autem hæc prava consuetudo à cupiditatis radice processerit, & decorem admodum Ecclesiasticæ honestatis confundat, mandamus, quatenus, consuetudine ipsâ de vestris Ecclesiis extirpatâ, sub Anathematis interminatione hoc inhibere curetis. Si qui huiusmodi prohibitionis vel præcepti extiterint transgressores eos officiis & dignitatibus spoliatis.

Quæres quinto: An Magister præbendatus stipendium absque Simonia vitio pro doctore exigere possit?

R. Quamvis officium seu obligatio, Theologiam, Jus Canonicum aut etiam Grammaticam docendi beneficio annexa sit Ecclesiastico, non est tamen Simonia contra Jus naturale vel divinum, si talis Magister præter stipendium, quod Ecclesia ei præsentat à discipulis pecuniam exigat, semper enim temporale pro temporali accipitur, etiam si functio illa propter stipendium, quod ab Ecclesia accipit, ex iustitia sit debita, si tamen Magister pro docendi munere cum hoc expresso vel tacito pacto, ut gratis doceat, condignum ab Ecclesia accipit stipendium, injustè pretium exigere non dubitatur.

Quæres sexto: An pro doctore Theologica, aut Consilio Theologico aliquid exigere sit Simonia?

R. *Negative*: Ille enim actus est mere naturalis, cum à scientia labore humano acquisitâ procedat, adeoque pretio est æstimabilis, modus etiam instruendi, sive cognitionem illam tradendi per modum humani est magisterii, ef-

fectus quoque seu finis intrinsecus illius actus est in cognitione talis veritatis instruere intellectum, quod autem à Discipulo vel consulente ad curam animarum vel propriam ordinetur conscientiam, per accidens est & intrinsecum.

Quæres septimo: An simoniacum sit vel illicitum, accipere pretium pro gradu licentiæ vel doctoratus in aliqua Facultate collatione?

R. *Negative*: Quia *1mo* isti gradus nihil spiritualis in se continent. *2do*. Ordinantur ad actum docendi, qui spiritualis non est. *3tio*. Gradus sunt solum publica scientiæ studio & labore acquisitæ testimonia, cum quibusdam privilegiis, facultatibus, atque ita hi gradus sunt pretio æstimabiles, non minus quam doctrina ad quam ordinantur.

Quæres octavo: Qualiter sumptus in promotione ad gradus in Universitate sint moderandi?

R. *Juxta Clement. cum sit. 2. h. iii.* Ille ad quem dare magisterium vel doctoratum spectat, prius à doctorando juramentum recipere debet, quod in doctorali sua solemnitate ueltra Summam 3000. Turonensium argenteorum non expendet, quæ summa juxta *Gloss. in cit. Clement. facit 250. aureos*, quod si promotor non fecerit, etsi sit Episcopus, à collatione Magisterii per sex menses est suspensus. Quidam hanc Clementiam in plerisque locis non esse receptam volunt. In Universitate nostra Coloniensi juramentum prædictum ante promotionem per Pedellum prælegi-

legitur, & stipulatâ manu post prælectionem juratur.

Quæres nono: Quo Magistri Theologiam docentes gaudent Privilegio?

ꝛ. Juxta Cap. super specula. §. hoc titulo. docentes in Facultate Theologica, toto tempore, quo in Scholis docuerint, præbendarum suarum proventus, alia consuetudine vel statuto non obstante percipiunt. Additur Ratio; cum denario fraudari non debeant in vinea domini operantes, hoc privilegium ad illos etiam extenditur, qui non sunt stipendiati, aut ex obligatione suo beneficio adhærente in Universitate publice docent.

Quæres decimo: Quod est Candidatorum Theologiæ Privilegium?

ꝛ. Prælati & Capitula ad Theologiæ professionis studium aliquos dociles destinare jubentur in cit. cap. super specula. qui cum docti fuerint, in Dei Ecclesia velut splendor fulgeat firmamenti, ex quibus postmodum Capita possit haberi Doctorum, qui velut stellæ in perpetuas æternitates mansuri ad justitiam valeant plurimos erudire. Quod si proprii proventus Ecclesiastici non sufficiant, Prælati & Capitula necessaria subministrent, & integrè per annos quinque percipiant præbendarum & beneficiorum suorum proventus.

Quæres undecimo: An Privilegia docentium & studentium Theologiæ, ad jus Canonicum audientes extendenda?

ꝛ. Affirmativè: ut sæpius declaravit S. Congregatio: quia non minus prodest Ecclesiæ universali, Juris Cano-

nici quam Theologiæ scientia, cum ad regimen Ecclesiarum & bonam officiorum Ecclesiasticorum administrationem Juris Pontificii omnino necessaria sit notitia, quæ est pars Theologiæ, & iisdem, quibus Theologia, nititur principiis, videlicet sacrâ scripturâ utriusque Testamenti, Decretis summorum Pontificum, generalium Conciliorum, Statutis, ita, ut in quæstione, quisnam in promotione ad Episcopatum. Idem est de alio quocumque beneficio curato: præferendus sit Theologus, an Canonista, responderi solet: in locis hæresi infectis præferendum Theologum, in aliis Canonistam, quamvis melius dicatur, nullum promovendum, qui non sit Theologus & Canonista, cum nec Theologus sine jure Canonico, nec Canonista valeat esse perfectus.

Quæres duodecimo: An prædictis privilegiis gaudeant ubique locorum docentes & studentes?

ꝛ. Qui Privilegio, fructus beneficiorum in absentia percipiendi, gaudere volunt, in celebri Universitate quædam vel studio generali Theologiam aut jus canonicum docere vel audire debent, ut declaravit S. Congregatio. Ideo prudenter in pluribus Cathedralibus & Collegiatis est statutum, ut nullus Canonicus ad residentiam fructiferam admittatur, qui non habet testimonium, quod per biennium in Universitate Catholica studuerit.

Quæres ultimo: Quid circa studium linguarum Canones ordinaverunt?

ꝛ. Clemens V. in Clement. 1. de Magistr. ad fidem inter infideles propagandum

gandam statuit, ut in præcipuis totius Europæ Univerſitatibus, nempe in ſtudiis Romanæ Curiæ; Univerſitate Pariſienſi in Italia, Oxonienſi in Anglia, Salmanticensi in Hiſpania Viri Catholici & periti conſtituantur, qui Scholas in lingua Hebraica, Arabica, Chaldaicâ regant, aliosque inſtruant, quibus

de ſtipendiis & ſumptibus ab Eccleſiarum Prælatiſ & Rectoribus Monafteriſ, Capituliſ Collegiſ, etiam exceptiſ in prædictiſ Regniſ ſciſ, juxta facultatum exigentiam providendum, privilegiſ & exemptionibuſ quibuſcumque contrariuſ nequaquam obſtantibuſ.

TITULUS QUARTUS.

DE

Judeis & Saraceniſ.

TRES ſunt infidelium claſſeſ *1mo.* Judæi, qui Legem Moſaycam ad litteram tenent abſque fide in CHRISTUM, ſic dicti à Tribu Juda, quæ inter duodecim Tribuſ erat præſtantior. *2do.* Saraceni, qui falſoſ Deoſ colunt, maxime vero qui impii Mahometiſ deliriâ ſequuntur, veluti Turcæ, Perſæ, Arabeſ, Tartari, &c. *3tio.* Hæretici, videlicet Chriſtiani in fide pertinaciter erranteſ, de hiſ poſterioribuſ Titulo ſequenti.

Quæreſ *primo:* An in Repub. bene ordinatè tolerandi ſint Judæi?

ꝛ. Affirmativè. Liqueſ ex Cap. *Judeoſ.* 13. *h. 1. Cap. Judæi* 21. *de teſtib.* Ratio eſt: quia Judæorum inter Catholicos habitatio fidem confirmat Chriſtianam, & veritatem illorum, quæ vetuſ continet teſtamentum, ut cum S. Aug. obſervat *D. Thom.* 2. 2. 9. 10. 4. 11. *O.* ex hoc quod Judæi riſuſ ſuoſ obſervent, in quibuſ olim

præfigurabatur veritas fidei, quam tenemuſ, hoc bonum provenit, quod teſtimonium fidei habeamuſ ab hoſtibuſ, & quaſi in figura, nobiſ repræſentatur, quod credimuſ, & ideo in ſuiſ ritibuſ tolerantur.

Quæreſ *ſecundo:* An juſtè Judæi ex quibuſ Regniſ ejeſti?

ꝛ. Non eſt dubium, perfidam & induratam Judæorum gentem, ob plu- rima mala, quæ fideleſ ex eorum cohabitacione ſunt paſſi, laudabiliter ex quibuſdam Regniſ Provinciſ & Civitatibuſ eſſe eliminatam. Hinc *Innoc. III. in cap. eſi Judeoſ.* 13. *h. 1.* ſic inquit: alia inſuper deteſtabilia & inaudita committunt, propter quæ fidelibuſ eſt verendum, ne divinam indignationem incurrant, cum eoſ perpetrare patiuntur indignè, quæ fidei noſtræ con- fuſionem inducunt. Ex hiſ facile ac juſtè Princepſ Chriſtianuſ ad generiſ non ſolum ſubdituſ Catholicuſ tam per- nitioſi